

9 maja — Dzień Zwycięstwa

Wydanie A. LÓDZ, wtorek 8 maja i środa 9 maja 1979 r. Rok XXXV Cena 1 zł

DZIENNIK POPULARNY

Z UDZIAŁEM NAJWYŻSZYCH WŁAZD PRL

VI KONGRES ZBoWiD OBRADUJE W WARSZAWIE

POLSCIE POMYŚLNOŚĆ - ŚWIATU POKÓJ

„Polisce pomyślność — światu pokój” — pod takim hasłem rozpoczęły się 7 bm. w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie obrady VI Krajowego Kongresu ZBoWiD. Blisko 640-tysięczną rzeszę członków związku reprezentuje na kongresie ponad 1200 delegatów.

O godz. 10 przybyli gorąco witani przez zebranych: I sekretarz KC PZPR — Edward Gierek, przewodniczący Rady Państwa — Henryk Jablński, prezes Rady Ministrów — Piotr Jaroszewicz; członkowie i zastępcy członków Biura Politycznego KC członkowie

Sekretariatu KC PZPR: Edward Babiuch, Zdzisław Grudziń, Mieczysław Jagielski, Wojciech Jarczyński, Stanisław Kania, Józef Kępa, Stanisław Kowalczyk, Władysław Kruczek, Stefan Olszewski, Jan Szydłak, Józef Tejchma, Kazimierz Zieliński (Dalszy ciąg na str. 2)

Edward Gierek spotkał się z grupą kombatantów polonijnych

I sekretarz KC PZPR EDWARD GIEREK spotkał się 7 bm. z grupą działaczy polonijnych organizacji kombatanckich, uczestniczących w obradach VI Kongresu ZBoWiD. W spotkaniu uczestniczyli członkowie Biura Politycznego KC PZPR: minister obrony narodowej — gen. armii Wojciech Jarczyński i sekretarz KC — Stanisław Kania.

Obecni byli: minister spraw zagranicznych — Emil Wojtaszek, minister ds. kombatantów — gen. dyw. Mieczysław Grudziń, prezes ZG ZBoWiD — Stanisław Wroński i sekretarz generalny ZG związku — Stanisław Kujda.

W skład delegacji wchodził przedstawiciel Federacji Kombatantów Amerykańskich w Europie (sekcja belgijska) i Kola Żołnierzy Polskich w Antwerpii. Kola b. Żołnierzy 1 Polskiej Dywizji Pancerniej w Portugalii (Francja). Polskiego Związku Inwalidów Wojennych w RFN, Federacji Kompani (Dalszy ciąg na str. 2)

Z OKAZJI DNIA

ZWYCIĘSTWA

24 salwy armatnie

Dla uczczenia Dnia Zwycięstwa — 34 rocznicy rozgromienia hitlerowskiego faszystwu, minister obrony narodowej wydał rozkaz okolicznościowy, zgodnie z którym w dniu 9 maja br. oddane zostaną w Warszawie 24 salwy armatnie.

10 bm. plenum CRZZ

10 bm. zbiera się w Warszawie Centralna Rada Zawodowców na XI posiedzeniu plenarnym. Głównym tematem obrad będzie podniesienie jakości działania związkowego dla poprawy warunków pracy, jej bezpieczeństwa i higieny.

Jutro wystartuje XXXII Wyścig Pokoju

Irak i Indonezja podniosły cenę ropy

Irak i Indonezja podniosły w ostatnich dniach cenę swojej ropy naftowej. Irak dokonał dwukrotnej podwyżki ceny ropy: 1 maja o 30 centów za baryłkę, a 4 bm. o 40 do 50 centów. Cena ropy indonezyjskiej wzrosła od 1 maja o 50 centów do 1 dolara za baryłkę.

Już jutro z Pragi rusza XXXII Wyścig Pokoju organizowany tradycyjnie przez 3 bratnie redakcje „Trybuna Ludu”, „Neues Deutschland” i „Rude Pravo”. Rywalizacja kolarzy uczestniczących w tej imprezie rozpocznie się prologiem (jazda indywidualna na czas 6 km) w Pradze. Startujący w imprezie kolarze będą mieli do przebycia prawie 2 tys. kilometrów, bardzo trudnej trasy, której wyłoni najbardziej wszechstronnego kolarza. Zakończenie imprezy w dniu 24 maja w Berlinie. Kolarzy uczestniczących w XXXII Wyścigu Pokoju będziemy witali na ziemiach polskich w dniach 18 — 21 maja. Przedstawiamy powyżej naszym Czytelnikom mapkę tegorocznego Wyścigu Pokoju.

VI Kongres ZBoWiD w Warszawie.

Posiedzenie Komitetu Ministrów Spraw Zagranicznych Układu Warszawskiego

Zgodnie z osiągniętym porozumieniem, w połowie maja br. odbędzie się w Budapeszcie posiedzenie Komitetu Ministrów Spraw Zagranicznych państw-stron Układu Warszawskiego.

Dziś matury z „polaka”

Spośród 2960 maturzystów z 58 techników i 17 liceów zawodowych istniejących w województwie łódzkim — prawie wszyscy, bo 2925, postanowili zadokumentować swoją dotychczasową edukację oraz dojrzałość i ambicje świadectwem maturalnym. Uczniowie 30 liceów ogólnokształcących z naszego województwa, w liczbie 3550 abiturientów, również dokonali takiego wyboru i 3532 z nich czekać będzie z napięciem i ciekawością na otwarcie kopert z tematami z „polaka”.

Dzień dzisiejszy jest także pierwszym dniem maturalnych bojów dla 1460 absolwentów średnich szkół zawodowych dla pracujących oraz 531 uczniów liceów dla pracujących. 10 maja wszyscy maturzyści przystąpią do egzaminu pisemnego z matematyki, a po kilkunastu dniach rozpocznie się egzamin ustny — w myśl zasad obowiązujących w poszczególnych typach szkół.

Stopniowe ocieplenie

Niewielki niż nad środkową Europą, który ściągnął z północy fałę chłodnego powietrza, skomplikował sytuację pogodową. Stąd przejściowe ochłodzenie w ostatnich dniach, które przyniosło na Wybrzeżu temperatury zaledwie plus 5 st., a w centrum kraju plus 8 st.

Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej w okresie od 8 do 12 bm. przewiduje stopniowe ocieplenie z niewielkim ochłodzeniem pod koniec okresu. W dniach 8—10 bm. spodziewane jest zachmurzenie umiarkowane, lokalnie duże z niewielkimi opadami deszczu. Temperatury maksymalne od plus 10 st. na północy kraju do plus 18 st. na pozostałym obszarze.

Wszystkim maturzystom i maturzystom startującym dzisiaj do egzaminu dojrzałości chcielibyśmy życzyć... ale, aby nie zapeszyć, pozostaniemy przy tradycyjnym hasle „polamania piór”. Sfrustrowanym i bardziej zdenerwowanym od swoich rówieśników dedykujemy naboiast — gwoli pocieszenia — celne słowa Anonima: „Od matury wszakże dobry ożenek trudniejszy...”

Dziś 8 stron

Długofalowy program WHO

W Genewie rozpoczęły się 7 bm. obrady XXXII Światowego Zgromadzenia Zdrowia, które analizuje ogólną sytuację zdrowotną w świecie i przygotowuje długofalowy program dalszej działalności Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). W obradach biorą udział przedstawiciele 142 państw, w tym delegacja polska z ministrem zdrowia i opieki społecznej Marianem Sliwińskim.

Wśród licznych tematów, będących przedmiotem dyskusji, uwaga koncentruje się m. in. na problematyce wpływu czynników psychospołecznych na zdrowie ludzkie, kierunkach rozwoju badań biomedycznych oraz ochronie środowiska. Omawia się też propozycje dotyczące intensyfikacji walki z chorobami układu krążenia, a także rozwoju podstawowej opieki zdrowotnej.

Gwałtowna wymiana ognia w Libanie

W ciągu ostatnich 48 godzin doszło na przedmieściu Bejrutu do starć między oddziałami prawicy chrześcijańskiej a żołnierzami syryjskimi wchodzącymi w skład Arabskiego Korpusu Bezpieczeństwa. W wyniku tych starć jeden syryjski żołnierz został zabity a drugi ranny. Rannych zostało również 8 osób cywilnych. Do szczególnie gwałtownej wymiany ognia artylerii

ryjskiego doszło w niedzielę, kiedy to w wyniku ostrzału wiele domów stało w ogniu lub zostało uszkodzonych.

Obserwatorzy zwracają uwagę, że pogorszenie sytuacji w tym rejonie rozpoczęło się przed kilkoma dniami do libańsko-syryjskim spotkaniu na najwyższym szczeblu w Damaszku.

Sesja UNCTAD w Manili

W stolicy Filipin — Manili rozpoczęła się w poniedziałek V sesja UNCTAD, tj. konferencji ONZ ds. handlu i rozwoju. Uczestniczą w niej delegacje ze 139 krajów, w tym również z Polski oraz przedstawiciele szeregu organizacji międzynarodowych. Delegacji polskiej przewodniczy minister handlu zagranicznego i gospodarki morskiej, Jerzy Olszewski. Na sesję przybył sekretarz generalny ONZ, Kurt Waldheim.

Spadek kursu dolara

W poniedziałek zanotowano spadek kursu dolara na giełdach światowych. Największy był w Tokio, gdzie w porównaniu z notowaniami piątkowymi płacono za walutę amerykańską prawie o 6 cenów mniej (216,0 wobec 222,80). Niższą cenę niż w piątek płacono za dolara również na wszystkich giełdach europejskich. Równocześnie nastąpił wzrost ceny złota. Na giełdzie w Zurychu zwiększyła się ona do 249,125 dolara za uncję, wobec 248,625 w piątek.

Owce ruszyły na hale

Ponad 21 tys. owiec wyjadło na pastwisko w Sudetach ze stacji kolejowej w Szafarach i Czarnym Dunaju. Baga tego kierdela (stada) jest Bronisław Zubek.

CO DZIEŃ NIESIE

W 128 dniu roku słońce weszło o godz. 4.54 zajdzie zaś o godz. 20.12.

Imieniny obchodzą

- DZIŚ: Stanisław, Wiktor
- JUTRO: Grzegorz, Bożydar

Dyżurny synoptyk

w dniu dzisiejszym dla Łodzi przewiduje następująca pogodę: zachmurzenie małe i umiarkowane, w ciągu dnia przejściowo wzrastające do dużego z przelotnymi opadami. Temperatura od 1 do 13 st. Wiatr słaby i umiarkowany zmienne. Ciśnienie o godzinie 19 wynosi 1002,7 hPa (752,1 mm).

Ważniejsze rocznice

- 1794 — Zm. A. L. Lavoisier — chemik francuski
- 1945 — Podpisanie aktu bezwarunkowej kapitulacji Niemiec hitlerowskich
- 1934 — Początek prac wykopaliskowych w Biskupinie
- 1944 — Zm. T. Zieliński — badacz kultury antycznej, filozof.

Taka sobie myśl

Najdroższą dla człowieka rzeczą jest życie. Dane jest raz człowiekowi i trzeba je przeżyć tak, aby nie pójść ze wstydu za lata przeżyte bez celu...

Uśmiechnij się

— Pomóc w czymś?

9 MAJA 1945 ROKU. Minęła północ. Wysocy dowódcy wojsk sprzymierzonych w skupieniu oczekują tej najdonioślejszej w dziejach II wojny światowej chwili: podpisania aktu kończącego wieloletnie zmagania narodów z hitlerowskim faszyzmem. Radziecki marszałek Żukow poleca wprowadzić delegację niemiecką. Wchodzą. Wita ich surowa powaga. Nie miejsce i nie czas na dyplomatyczne, grzecznościowe gesty. Tu dokonuje się sprawiedliwość historii.

Hitlerowski feldmarszałek Keitel podchodzi do stołu. Składa podpis pod AKTEM BEZWARUNKOWEJ KAPITULACJI HITLEROWSKIEJ III RZESZY.

9 MAJA 1945 ROKU: do wszystkich oddziałów Wojska Polskiego dociera rozkaz Naczelnego Dowództwa — historyczny rozkaz nr 88. Adresowany do wszystkich: oficerów, podoficerów, żołnierzy — obwieszcza koniec tej najstraszniejszej z dotychczasowych wojen, składa hołd tym, którzy przyczynili się do zwycięstwa żywym i poległym. Jest w nim również serdeczna podzięką bratniemu narodowi radzieckiemu i radzieckiej armii. Jest wyrażona cześć wszystkim żołnierzom polskim i wszystkim żołnierzom armii sojuszników, poległym w walce o wolność.

9 MAJA 1945 ROKU: o godz. 21.00, we wszystkich jednostkach artyleryjskich Wojska Polskiego rozbrzmiewa honorowy salut 24 wystrzałów. Na cześć Zwycięstwa, na cześć wolnej i niepodległej Polski, na cześć braterstwa narodów w walce przeciw agresji i przemocy.

II WOJNA ŚWIATOWA ZAKOŃCZYŁA SIĘ!!!

WIWATUJĄCY NA CZĘŚ ZWYCIĘSTWA ŻOŁNIERZE RADZIECCY, PRZED KOLUMNĄ SIEGESEAULE W BERLINIE.

Wspomnienia Marszałka W. Czujkowa

Marszałek ZSRR Wasilij Czujkow, bohater walk pod Stalingradem, bity o Dniepr, uczestnik walk o wyzwolenie Polski, był tym, który osobiście przyjął kapitulację niemieckiego garnizonu broniącego Berlina. Jest dwukrotnym Bohaterem Związku Radzieckiego. W rozmowie z dziennikarzem tak wspomina chwile kapitulacji stolicy III Rzeszy:

Jak skapitulował Berlin?

2 maja, godzina 1.25. Walki wciąż jeszcze trwały, ale z większymi przerwami. Oficerowie ze sztabu 47 dywizji piechoty gwardii, wysłani na most Potsdamer spotkali niemieckich parlamentarzystów — pułkownika i dwóch majorów. Pułkownik von Dufwing, szef sztabu 56 korpusu pancernego powiedział, że został upoważniony przez dowódcę korpusu, generała artylerii Weidlinga, do złożenia wobec dowództwa radzieckiego oświadczenia o decyzji zaniechania oporu przez jednostki tego korpusu i skapitulowanie.

Pułkownik von Dufwing przedstawił dokument: „Dowódca 56 korpusu pancernego. Stanowisko dowodzenia. 1. 5. 45 roku. Pułkownik Sztabu Generalnego von Dufwing jest szefem sztabu 56 korpusu pancernego. Powierzono mi w moim imieniu i w imieniu podległych mi wojsk złożenie wyjaśnienia. Generał artylerii Weidling”.

Pełniący obowiązki dowódcy 47 dywizji piechoty pułkownik Siemczenko zapytał pułkownika von Dufwinga: „Ile czasu potrzebuje dowództwo korpusu, żeby złożyć broń i w sposób zorganizowany przekazać stan osobowy oraz uzbrojenie jednostek korpusu dowództwu radzieckiemu?”.

Von Dufwing odpowiedział, że niezbędne są 3-4 godziny, przy czym zamierzają wykorzystać noc, ponieważ Goebbels wydał rozkaz strzelania w plecy wszystkim, którzy będą usiłowali przejść do Rosjan.

Wobec tego rozkazałem — mówi W. Czujkow — „niech pułkownik von Dufwing powróci do generała Weidlinga z oświadczeniem, że przyjęto kapitulację, a obu majorów zatrzymać”.

W oczekiwaniu na wynik zdżermnąłem się. O godz. 5.50 obudzono mnie. Przybyła delegacja od Goebbelsa. Zeskakuję z kanapy i szybko myję się w zimnej wodzie. Przybyło 3 delegatów w cywilnych ubraniach, z nimi żołnierz w hełmie i z białą flagą. Wydałem polecenie, by żołnierz wyszedł. Jeden z delegatów radca Ministerstwa Propagandy — Heinersdorf, wręczył mi list w różowej tekturze. Wisniewski, Pożarski, Wajnrub i Tkaczewko zagładają mi przez plecy i czytają również: „Jak pana powiadomił generał Krebs, były kanclerz Rzeszy, Hitler, jest nieosiągalny. Doktora Goebbelsa nie ma wśród żywych. Jako jedyny pozostały przy życiu, proszę pana o wzięcie Berlina pod swoją obronę. Moje nazwisko jest panu znane. Dyrektor Ministerstwa Propagandy dr Fritzsche”.

Czytam i zdumiewa mnie bieg wydarzeń w ostatnich dniach, a nawet godzinach. W ślad za Hitlerem odszedł Goebbels, a kto za Goebbelsem? Pytam: „Kiedy dr Goebbels popełnił samobójstwo?” — „Wczorajem, w Ministerstwie Propagandy”. „Gdzie ciało?” — „Spalone. Spalili je osobisty adiutant i kierownik”.

O godz. 6.00 2 maja, dowódca 56 korpusu pancernego, gen. Weidling, w asyście dwóch generałów swego sztabu przekroczył linię frontu i oddał się do niewoli. Weidling zeznał, że jest jednocześnie dowódcą obrony Berlina. Na to stanowisko został wyznaczony przed 6 dniami. Rozkazałem gen. Głazunowowi wstrzymać ogień na całym odcinku, a gen. Weidlinga przysłać do mnie. Po pewnej chwili przybył. „Powinien pan wydać rozkaz kapitulacji” — mówi do niego gen. Sokolowski. Weidling usiadł przy stole i zredagował szkic rozkazu.

Brzmiał on tak: „30 kwietnia Führer popełnił samobójstwo i w ten sposób pozostawił nas, którzy przysięgaliśmy mu wierność, samych. Na rozkaz Führera my, wojska niemieckie, byliśmy zobowiązani jeszcze walczyć o Berlin, mimo wyczerpania się wszelkich zapasów wojennych i mimo że ogólna sytuacja czyni nasz dalszy opór bezsensownym. Rozkazuję: natychmiast zaprzestać oporu. Weidling generał artylerii. Były komendant obrony Berlina”.

Zameldowano mi, że rozkaz został wydrukowany. Polecim wsadzić do samochodu jednego oficera i jednego Niemca, żeby pojechali i na ulicach miasta ogłosili rozkaz wojskom i ludności. W kilka minut później szef sztabu armii zawiadomił mnie, że nasze jednostki spotkały się z armią gen. Kuzniecowa. Walki w rejonie Reichstagu, Kancelarii Rzeszy i w całym Tiergartenie zakończyły się. W Berlinie zapanowała cisza. Powiadomiłem o tym wszystkich tych, którzy przebywali na stanowisku dowódcy. Nadchodził koniec wojny — powiedział w podnieceniu gen. Sokolowski. — Tak — odparłem — zapalmy fajkę pokój! W południe skapitulował garnizon berliński, a także wojska SS.

Notował: ANTONI SZYBIS

BYLIŚMY NA WSZYSTKICH FRONTACH

Pierwszym aktem walki Polaków z faszyzmem hitlerowskim była wojna obronna Polski we wrześniu 1939 r. Mimo wielokrotnej przewagi wroga armia polska toczyła zacięte boje przez 35 dni. Jeszcze w czwartym tygodniu wojny walczyli w osłabionym, dużym zgrupowaniu wojsk polskich. Jako ostatnia, 6 października złożyła broń samodzielna grupa operacyjna Polesie. Symbolem żołnierskiego bohaterstwa stała się obrona Westerplatte Helu Modliha, opór obleganej przez 3 tygodnie Warszawy. Bława pod Kutnem. O sile polskiej obrony, w której masowo uczestniczyła ludność cywilna świadczy fakt, że Niemcy musieli wprowadzić do walk 80 proc. swych wojsk lądowych w tym wszystkie dywizje pancerno-motorowe oraz 60 proc. lotnictwa. Straty poniesione w Polsce sprawiły, że Wehrmacht potrzebował aż 7 miesięcy na odbudowę swej sily bojowej i zapasów.

Kłeska wrześniowa nie złamała woli oporu i walki narodu polskiego. Kilkadziesiąt tysięcy żołnierzy przekroczyło z bronią w ręku granice kraju udając się następnie do Francji i Anglii. Ich śladem podążyły tysiące ochotników z okupowanej Polski. We Francji w 1939/40 r. odtworzone zostały 80-tysięczne polskie sily zbrojne. Od początku wojny działała na Zachodzie polska Marynarka Wojenna, a od marca 1940 r. również polskie lotnictwo wojskowe. Sily te aktywnie uczestniczyły w obronie przed hitlerowską agresją na zachodnie państwa Europy w 1940 roku. Bliżej trzecia część sił alianckich wystawionych do Norwegii w maju 1940 r. stanowiła 5-tysięczna Samodzielna Brygada Strzelców Podhalańskich, która wzięła chlubny udział w szturmie Narwiku. W maju tego roku oddziały polskie wnoszą istotny wkład na obronę Francji. M.in. na obu skrzydłach linii Maginota walczyli i Dywizja Grenadierów Polskich i 1 Dywizja Strzelców Pieszych. Której później wraz z zaimprovizowaną brygadą pancerną osłaniały skrzydła i tyły wycofujących się korpusów francuskich. Nad Francją, lotnicy polscy zestrzelili 50 samolotów niemieckich. Ocalonym z klęski francuskiej oddziałom polskim postawiono zadania związane z obroną Wielkiej Brytanii przed inwazją niemiecką. Otrzymały one do obrony odcinki wybrzeża morską Wysp Brytyjskich. Szczególną rolę odegrali w bitwie o Anglię lotnicy polscy. Brak w niej udziału 139 polskich pilotów myśliwskich, m.in. w składzie dywizjonów 302 i 303, którzy zapisali na swym koncie 214 zestrzeleń. W najbardziej krytycznym dniu bitwy o Londyn, 15 września 1940 r. do obrony Anglii wystartowało niewiele więcej niż 250 samolotów w tym ok. 50 polskich, które straciły 26 samolotów nieprzyjaciela.

Gdy ognisko wojny przeniosło się stołtowo na wschód najpierw do Afryki — i tam nie zabrakło Polaków. Żołnierze Samodzielnej Brygady Strzelców Podhalańskich brali m.in. udział w wielomiesięcznej obronie Tobruku.

Polska pierwsza stanęła do walki zbrojnej z hitlerowskim najeźdźcą. Od 1 września 1939 r., dnia napaści Niemiec na nasz kraj do kapitulacji III Rzeszy 9 maja 1945 r. przez 2078 dni żołnierz polski toczył nieubłaganą walkę z okupantem, bił się wszędzie tam, gdzie było to możliwe, na lądzie, morzu i w powietrzu na wszystkich frontach II wojny światowej.

Od jesieni 1943 r. kiedy to dzięki lewicy polskiej powstały regularne polskie sily zbrojne w Związku Radzieckim głównym polem walki żołnierzy polskich stał się decydujący dla losów wojny i dla wyzwolenia okupowanego kraju front wschodni. 12 października 1943 r. w bitwie pod Lenino cementując przelaną krwią polsko-radzieckie braterstwo broni chwałę wojny przeszli żołnierze 1 Dywizji Piechoty im. T. Kościuszki. Bitwa ta zapoczątkowała chlubny szlak bojowy odrodzonego na ziemi radzieckiej Wojska Polskiego, wiodący najkrótszą drogą do kraju. Na front wyruszyli wkrótce następne dywizje wspierając Armię Radziecką w wielkich ofensywach wyzwoleniczych. Do lipca 1944 r. przy pomocy Związku Radzieckiego powstała na jego terytorium 100-tysięczna, dobrze wyszkolona i uzbrojona Armia Polska. Po wkroczeniu Armii Radzieckiej i walczących u jej boku oddziałów polskich na ziemi polskiej, decyzją KRN utworzono z Armii Polskiej i partyzanckiej Armii Ludowej jednolitą, nadal rozbudowywaną Wojsko Polskie, które prowadziło skuteczne działania bojowe na warszawsko-berlińskim kierunku strategicznym wnosząc ważny wkład w zwycięstwo nad hitlerowskimi Niemcami. Uczestnicząc w wyzwoleniu odczyni i Armia Wojska Polskiego walczyła w 1944 r. nad Bugiem pod Dęblinem i Puławami, o Pragę; przyczyniła się do wyzwolenia stolicy w styczniu 1945 r. brała udział w wyzwoleniu sto-

licy, a następnie współdziałała w złamaniu oporu niemieckiego na Wale Pomorskim i wyzwoleniu drogi do Bałtyku, wyzwalała Kołobrzeg i niszcząc sily hitlerowskie na Pomorzu. Końcowym etapem walk 1 Armii był zapoczątkowany forsowaniem Odry udział w operacji berlińskiej i szturmie stolicy III Rzeszy. W operacji tej uczestniczyła także utworzona już na ziemiach polskich 2 Armia WP, która po sforsowaniu Nysy dotarła pod Budziszyn i Dreżno, a w ostatnich dniach wojny niósła wolność ziemiom czeskim ścigając wroga aż po przedpola Pragi.

Jednocześnie walkę u boku aliantów kontynuowali żołnierze Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. W 1943 r. 2 Korpus Polski uczestniczył w działaniach bojowych we Włoszech, m.in. w bitwie pod Monte Cassino. Po zdobyciu Ankonu, walkach o linie Gotów i nad rzeką Senio zakończył on swój szlak wyzwoleniem Bolonii. W sierpniu 1944 r. weszła do walki w Normandii 1 Dywizja Pancerna, która wstawiła się udziałem w operacji okrążającej pod Falaise, a następnie walkami wyzwoleniczymi w Belgii i Holandii. Działania zakończyła ona 6 maja 1945 r. zajęciem bazy morskiej Wilhelmshaven. We wrześniu 1944 r. w operacji „Market-Garden” brała udział i Samodzielna Brygada Spadochronowa. Do końca wojny w działaniach bojowych na Zachodzie nieprzerwanie uczestniczyło polskie lotnictwo wojskowe i Marynarka Wojenna.

Oskarżenie faszyzmu

Głównym instrumentem ludobójstwa, dokonanego przez III Rzeszę na narodzie polskim i innych narodach okupowanej Europy były obozy koncentracyjne i ośrodki zagłady. Pierwszy oboz koncentracyjny na ziemiach polskich zorganizowany został na Pomorzu w Stutovie (Konzentrationslager Stuthof). Dalsze obozy koncentracyjne i ośrodki zagłady zostały utworzone w Oświęcimiu-Brzezince na Majdanku koło Lublina, w Gross-Rosen, Płaszowie, Bełżcu, Chełmie nad Nerem, Sobiborze i Treblince.

Na ogólna liczbę 7,435 tys. więźniów obozów koncentracyjnych i ośrodków zagłady na ziemiach polskich, hitlerowcy zamordowali 6,705 tys. W hitlerowskich obozach, istniejących na ziemiach polskich, zamordowano co najmniej 800 tys. jeńców radzieckich oraz ponad 22 tys. jeńców włoskich, francuskich, angielskich, amerykańskich.

Na ziemiach polskich istniały 1,363 więzienia i areszty, w tym m. in.: 533 więzienia i areszty sądowe, 721 więzień i areszty policyjne, 9 więzień i areszty Wehrmachtu. Najwięcej ofiar poniosły więzienia tajnej policji państwowej — Gestapo. Jednym z pierwszych tego typu więzień był Fort VII w Poznaniu, który pełnił funkcje obozu koncentracyjnego — więzienia.

Na tak zwanych ziemiach, wcielonych do Rzeszy, władze hitlerowskie utworzyły 2,197 obozów i oddziałów roboczych jeńców wojennych, wśród nich 19 obozów dla jeńców — oficerów (oflagów), i 63 dla podoficerów i szeregowych (stalagów). Wbrew konwencji genewskiej, większość jeńców wojennych — głównie podoficerowie i szeregowi — zmierzona została do przyjęcia statusu robotników cywilnych i pracy w przemyśle III Rzeszy. Na terenie okupowanych ziem polskich, władze hitlerowskie utworzyły również 24 obozy dla jeńców radzieckich, których traktowano w szczególności nieludzki sposób; obozy te były taktycznie ośrodkami zagłady. Jeńców radzieckich usmiercano również w obozach koncentracyjnych.

Katalogi wydane przez Międzynarodowy Czerwony Krzyż wykazują 8,583 obozy i podobozu, getta i więzienia, zorganizowane przez Niemcy hitlerowskie. Faktycznie zaś zostało utworzonych przez Niemcy hitlerowskie około 14,000 obozów i podobozów hitlerowskich, gett, w tym 5,977 na terytorium Polski.

